EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 30.8.2019
COM(2019) 405 final

2019/0184 (NLE)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne af aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Hviderusland om lempelse af reglerne for udstedelse af visa

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

I forbindelse med topmødet om det østlige partnerskab i maj 2009 bekræftede EU på ny sin politiske støtte til fuld liberalisering af visumordningen under sikre forhold samt til fremme af mobiliteten ved at indgå aftaler om visumlempelse og tilbagetagelse med landene i det østlige partnerskab. Ifølge den fælles strategi for udviklingen af EU's politik for lempelse af reglerne for udstedelse af visa, som blev vedtaget af medlemsstaterne i Coreper i december 2005, vil der ikke blive indgået en aftale om visumlempelse, før der er indgået en tilbagetagelsesaftale.

På dette grundlag forelagde Kommissionen den 12. november 2010 en henstilling til Rådet med henblik på at få direktiver til at føre forhandlinger med Republikken Hviderusland om henholdsvis lempelse af reglerne for udstedelse af visa til kortvarigt ophold og tilbagetagelse af personer, der er bosiddende uden tilladelse.

Efter at Rådet havde givet Kommissionen denne bemyndigelse den 28. februar 2011[1], blev forhandlingerne med Republikken Hviderusland formelt indledt i Bruxelles den 12. juni 2014.

Der blev gennemført yderligere fem forhandlingsrunder, den 24. november 2014 i Minsk, den 12. marts 2015 i Bruxelles, den 20. juni 2017 i Minsk og den 11.oktober 2018 og 26. marts 2019 i Bruxelles. Chefforhandlerne paraferede teksten til aftalen den 17. juni 2019 ved udveksling af e-mails.

I mellemtiden har Hviderusland, Den Europæiske Union og syv deltagende medlemsstater (Bulgarien, Rumænien, Litauen, Polen, Ungarn, Finland og Letland) den 13. oktober 2016 undertegnet en fælleserklæring om et mobilitetspartnerskab.

Fra den 12. februar 2017 er unionsborgere fritaget for visumpligt for indrejse og ophold på Republikken Hvideruslands område i perioder på op til 5 dage, forudsat at de krydser grænsen i Minsks internationale lufthavn. Den 24. juli 2018 blev denne periode for visumfrit ophold forlænget til 30 dage på de samme betingelser. For ophold på over 30 dage og højst 90 dage (inden for en periode på 180 dage) skal aftalen anvendes gensidigt.

Medlemsstaterne er løbende blevet orienteret og hørt i Rådets relevante arbejdsgrupper på alle stadier i forhandlingerne. Det endelige udkast til aftaleteksten blev fremsendt til Visumgruppen og generelt godkendt ved stiltiende samtykkeprocedure den 5. april 2019.

Den 17. april 2019 blev Europa-Parlamentet underrettet om afslutningen af forhandlingerne om både visumlempelses- og tilbagetagelsesaftalerne ved en skrivelse fra generaldirektøren for GD for Migration og Indre Anliggender til formanden for Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender. Udkastene til begge aftaler var vedlagt som bilag.

Forslaget til afgørelse vedrørende indgåelsen indeholder de nødvendige interne ordninger for aftalens praktiske anvendelse. Det fastslås blandt andet, at Kommissionen med bistand fra eksperter fra medlemsstaterne repræsenterer Unionen i det blandede udvalg vedrørende lempelse af reglerne for udstedelse af visa, der oprettes ved aftalens artikel 12.

Vedlagte forslag udgør det retlige instrument for indgåelsen af aftalen. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

---

[1] Forhandlingsdirektiverne blev ændret af Rådet den 2. marts 2015 med henblik på at medtage muligheden for at suspendere visumfritagelsen for diplomater af flere årsager end dem, der er anført i standardsuspensionsbestemmelserne, f.eks. hensyn til menneskerettigheder og demokrati samt misbrug af visumfritagelse.

2. AFTALENS FORMÅL OG INDHOLD

Aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Hviderusland om lempelse af reglerne for udstedelse af visa (i det følgende benævnt "aftalen") har til formål på basis af gensidighed at lempe reglerne for udstedelse af visa til unionsborgere og statsborgere i Hviderusland til et planlagt ophold på højst 90 dage inden for en periode på 180 dage.

Kommissionen finder, at de mål, Rådet fastsatte i sine forhandlingsdirektiver, er nået, og at udkastet til aftale er acceptabelt for Unionen.

Aftalens endelige indhold kan opsummeres således:

– For alle visumansøgere skal afgørelsen om, hvorvidt der vil blive udstedt visum, i princippet træffes inden for 10 kalenderdage. Denne frist kan forlænges i op til 30 kalenderdage, hvis der er behov for nærmere granskning af ansøgningen. I særligt hastende tilfælde kan fristen for at træffe afgørelse afkortes til to arbejdsdage eller derunder. Som hovedregel kan visumansøgere få en aftale om indgivelse af deres ansøgning inden for en periode på to uger fra datoen for anmodningen og i hastetilfælde straks eller uden aftale.

– Visumgebyret for behandling af visumansøgninger fra unionsborgere og statsborgere i Republikken Hviderusland beløber sig til 35 EUR. Dette gebyr gælder for alle visumansøgere. Desuden er følgende personkategorier fritaget for at skulle betale visumgebyr: børn under 12 år, personer med handicap, nære pårørende, medlemmer af officielle delegationer, der rejser i embeds medfør, skoleelever, studerende og universitetsuddannede under videreuddannelse, repræsentanter for civilsamfundsorganisationer, humanitære tilfælde og personer, der deltager i videnskabelige, kulturelle og kunstneriske aktiviteter og i sportsbegivenheder.

– Hvis parterne beslutter at samarbejde med en ekstern serviceudbyder om bl.a. indsamling af visumansøgninger, må det gebyr, der skal betales til den eksterne serviceudbyder, ikke overstige 30 EUR. Parternes borgeres mulighed for at indgive ansøgning direkte til konsulaterne opretholdes, for så vidt det er muligt, f.eks. hvis der er tilstrækkeligt personale til at klare arbejdsbyrden og opfylde de forpligtelser, der er fastsat i aftalen.

– Kravene til dokumentation vedrørende rejsens formål er blevet forenklet for visse kategorier af ansøgere: nære pårørende, forretningsfolk, medlemmer af officielle delegationer, skoleelever, studerende, universitetsuddannede under videreuddannelse, deltagere i videnskabelige og kulturelle arrangementer samt sportsbegivenheder, journalister, personer, der besøger militære eller civile gravsteder (herunder pårørende), repræsentanter for civilsamfundet, udøvere af liberale erhverv, der deltager i internationale udstillinger, konferencer, symposier, seminarer eller andre lignende arrangementer, chauffører i international gods- eller passagertransport, deltagere i officielle udvekslingsprogrammer for venskabsbyer, personer, der rejser af lægelige årsager, personer, der deltager i internationale sportsarrangementer, medlemmer af tog-, kølevogns- eller lokomotivbesætninger samt deltagere i officielle EU-programmer om samarbejde på tværs af grænserne. For disse personkategorier er det kun de i aftalen nævnte dokumenter, der kan kræves fremlagt som dokumentation for rejsens formål. Som regel kan der ikke kræves nogen anden dokumentation, indbydelse eller attestering i henhold til medlemsstaternes eller Republikken Hvideruslands lovgivning.

– Kriterierne for udstedelse af visa til flere indrejser er desuden blevet forenklet for følgende personkategorier:

(a) medlemmer af nationale og regionale regeringer, parlamenter og domstole, faste medlemmer af officielle delegationer, ægtefæller og børn, der besøger unionsborgere med lovligt ophold på Hvideruslands område, eller statsborgere i Republikken

Hviderusland med lovligt ophold i EU-medlemsstaterne, eller unionsborgere bosat i den medlemsstat, hvor de er statsborgere, eller statsborgere i Republikken Hviderusland bosat på Hvideruslands område: visa til flere indrejser med en gyldighed på 5 år (eller derunder, hvis hensigten om at rejse regelmæssigt tydeligvis er begrænset, f.eks. hvis de pågældendes mandat eller lovlige ophold er af kortere varighed)

(b) deltagere i videnskabelige, kulturelle eller officielle udvekslingsprogrammer eller grænseoverskridende programmer, internationale sportsarrangementer, journalister, studerende, medlemmer af officielle delegationer, repræsentanter for civilsamfundsorganisationer, udøvere af liberale erhverv, der deltager i internationale udstillinger, konferencer, symposier, seminarer eller andre lignende arrangementer, chauffører i international godstransport og togpersonale og personer, der regelmæssigt kommer på besøg af lægelige årsager: visa til flere indrejser med gyldighed i 1 år

(c) samme kategorier som anført i litra b): der bør udstedes visa med en gyldighed på mindst 2 år og højst 5 år (forudsat at de i de foregående to år har gjort lovlig brug af etårige visa til flere indrejser, medmindre behovet for eller intentionen om at rejse ofte eller regelmæssigt tydeligvis er begrænset til et kortere tidsrum).

– Unionsborgere og statsborgere i Republikken Hviderusland, som er indehavere af gyldige biometriske diplomatpas og indehavere af en gyldig EU-passérseddel, er fritaget for visumpligt, når der er tale om kortvarige ophold. Kommissionen fremlagde i april 2015 en første vurdering af sikkerheden og integriteten i systemet for udstedelse af de hviderussiske diplomatpas, herunder disses sikkerhedselementer, med et tilfredsstillende resultat for så vidt angår udstedelsessystemet. Sikkerhedsniveauet for de hviderussiske diplomatpas blev af visse medlemsstater imidlertid ikke anset for at være tilstrækkeligt. Republikken Hviderusland meddelte efterfølgende, at den fra begyndelsen af 2020 vil begynde at udstede biometriske pas i overensstemmelse med de seneste retningslinjer og henstillinger fra Organisationen for International Civil Luftfart og har accepteret at begrænse visumfritagelsen til kun at omfatte biometriske diplomatpas (forhandlingsdirektiverne indeholder ikke anmodninger om yderligere krav). Under sjette og sidste forhandlingsrunde den 26. marts 2019 forelagde Republikken Hviderusland Kommissionen ajourførte oplysninger om systemet for udstedelse af disse pas og deres tekniske specifikationer og forpligtede sig til at udveksle et eksemplar af det nye biometriske pas og de endelige tekniske specifikationer senest i oktober 2019. Under disse omstændigheder skal Kommissionen i samråd med medlemsstaterne foretage den endelige vurdering af Hvideruslands udstedelsessystem, inden aftalen indgås.

– De afsluttende bestemmelser giver parterne mulighed for at suspendere aftalen helt eller delvist (f.eks. visumfritagelsen for indehavere af biometriske pas) uanset årsagen. Denne bestemmelse omfatter derfor suspensionsårsager såsom overtrædelse eller misbrug af en bestemmelse i aftalen som f.eks. visumfritagelsen for diplomatpas (artikel 10), hensynet til menneskerettigheder og demokrati (som der også henvises til i en præambel til aftalen) samt manglende samarbejde om tilbagetagelse og/eller utilfredsstillende gennemførelse af tilbagetagelsesaftalen.

– I de afsluttende bestemmelser fastsættes det også, at visumlempelsesaftalen først kan træde i kraft på datoen for tilbagetagelsesaftalens ikrafttræden.

– I præamblen til aftalen understreges betydningen af de grundlæggende principper, der gælder for samarbejdet mellem parterne, samt de forpligtelser og det ansvar, herunder

respekten for menneskerettighederne og de demokratiske principper, der udspringer af de relevante internationale instrumenter, som de er bundet af.

– En protokol omhandler den specifikke situation med medlemsstater, som endnu ikke anvender Schengenbestemmelserne fuldt ud, og deres ensidige anerkendelse af Schengenvisa og -opholdstilladelser udstedt til statsborgere i Republikken Hviderusland med henblik på transit gennem deres område i overensstemmelse med afgørelse nr. 565/2014/EU.

– Der er til aftalen knyttet en fælleserklæring om samarbejde om rejsedokumenter og regelmæssig udveksling af oplysninger om rejsedokumenters sikkerhed.

– Der er til aftalen knyttet en fælleserklæring om harmonisering af informationsprocedurerne for udstedelse af visa til kortvarigt ophold og dokumenter, der skal fremlægges ved ansøgning om visa til kortvarigt ophold.

– Danmarks, Det Forenede Kongeriges og Irlands særlige stilling fremgår af præamblen og de fælleserklæringer, der er knyttet som bilag til aftalen. Islands, Norges, Schweiz' og Liechtensteins tætte associering i Schengenreglernes gennemførelse, anvendelse og udvikling kommer ligeledes til udtryk i en fælleserklæring knyttet til aftalen[2].

– Der er til aftalen knyttet en fælleserklæring om konsulært personale for at afspejle den betydning, som parterne tillægger det forhold, at der er et tilstrækkeligt antal ansatte på deres konsulater for at sikre en effektiv gennemførelse af aftalen.

3. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

• Retsgrundlag

Dette forslag forelægges for Rådet med henblik på bemyndigelse til undertegnelse af aftalen.

Retsgrundlaget for forslaget er artikel 77, stk. 2, litra a), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) sammenholdt med artikel 218, stk. 5.

• Nærhedsprincippet (for områder, der ikke er omfattet af enekompetence)

Ikke relevant.

• Proportionalitetsprincippet

Dette forslag går ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå det tilsigtede mål, nemlig undertegnelse af en international aftale, der letter udstedelsen af visa til statsborgere i Hviderusland og unionsborgere.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Forslaget medfører ingen merudgifter for EU-budgettet.

5. KONKLUSIONER

I lyset af ovennævnte resultater foreslår Kommissionen, at Rådet træffer afgørelse om, at aftalen undertegnes på Unionens vegne og bemyndiger Generalsekretariatet for Rådet til at fastlægge det respektive fuldmagtsinstrument.

[2] Præamblen til og fælleserklæringen om Det Forenede Kongeriges situation vil muligvis skulle revideres efter Det Forenede Kongeriges udtræden.

2019/0184 (NLE)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne af aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Hviderusland om lempelse af reglerne for udstedelse af visa

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 77, stk. 2, litra a), sammenholdt med artikel 218, stk. 5,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Den 28. februar 2011 bemyndigede Rådet Kommissionen til at indlede forhandlinger med Republikken Hviderusland om en aftale mellem Den Europæiske Union og Republikken Hviderusland om lempelse af reglerne for udstedelse af visa ("aftalen") sideløbende med forhandlingerne om en aftale om tilbagetagelse af personer, der er bosiddende uden tilladelse. Forhandlingerne blev vel afsluttet med paraferingen af aftalen ved udveksling af e-mails den 17. juni 2019.

(2) Inden for rammerne af erklæringen fra topmødet om det østlige partnerskab af 7. maj 2009 udtrykte Unionen og partnerlandene deres politiske støtte til liberaliseringen af visumordningen under sikre og trygge forhold og bekræftede på ny deres intention om gradvist at indføre visumfri indrejse for deres statsborgere.

(3) Formålet med aftalen er på basis af gensidighed at lempe reglerne for udstedelse af visa til unionsborgere og statsborgere i Republikken Hviderusland til et planlagt ophold på højst 90 dage inden for en periode på 180 dage.

(4) Denne afgørelse udgør en udvikling af bestemmelser i Schengenreglerne, som Det Forenede Kongerige ikke deltager i, jf. Rådets afgørelse 2000/365/EF af 29. maj 2000 om anmodningen fra Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland om at deltage i visse bestemmelser i Schengenreglerne[1]. Det Forenede Kongerige deltager derfor ikke i vedtagelsen af denne afgørelse, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Det Forenede Kongerige.

(5) Denne afgørelse udgør en udvikling af bestemmelser i Schengenreglerne, som Irland ikke deltager i, jf. Rådets afgørelse 2002/192/EF af 28. februar 2002 om anmodningen fra Irland om at deltage i visse bestemmelser i Schengenreglerne[2]. Irland deltager derfor ikke i vedtagelsen af denne afgørelse, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Irland.

---

[1] Rådets afgørelse 2000/365/EF af 29. maj 2000 om anmodningen fra Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland om at deltage i visse bestemmelser i Schengenreglerne (EFT L 131 af 1.6.2000, s. 43).

[2] Rådets afgørelse 2002/192/EF af 28. februar 2002 om anmodningen fra Irland om at deltage i visse bestemmelser i Schengenreglerne (EFT L 64 af 7.3.2002, s. 20).

(6) I medfør af artikel 1 og 2 i protokol nr. 22 om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, deltager Danmark ikke i vedtagelsen af denne afgørelse, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark,

(7) Aftalen bør derfor undertegnes på Unionens vegne med forbehold af dens indgåelse på et senere tidspunkt, og de fælleserklæringer, der er knyttet til aftalen, bør godkendes —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Undertegnelsen af aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Hviderusland om lempelse af reglerne for udstedelse af visa godkendes herved på Unionens vegne med forbehold af aftalens indgåelse[3].

Artikel 2

De fælleserklæringer, der er knyttet til aftalen, godkendes på Unionens vegne.

Artikel 3

Generalsekretariatet for Rådet udarbejder det relevante fuldmagtsinstrument til undertegnelse af aftalen, med forbehold af dens indgåelse, til den eller de personer, der er udpeget af forhandleren af aftalen.

Artikel 4

Denne afgørelse træder i kraft på dagen for vedtagelsen.

Udfærdiget i Bruxelles, den […].

På Rådets vegne
Formand

[3] Teksten til aftalen offentliggøres sammen med afgørelsen om indgåelse heraf.